

VIKEN/ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE

DETALJREGULERINGSPLAN FV. 119 GANG- OG SYKKELVEI DILLING - VANG

ADRESSE COWI AS
Kobberslagerstredet 2
Kråkerøy
Postboks 123
1601 Fredrikstad
TLF +47 02694
WWW cowi.no

SAMMENDRAG AV UTTALELSER TIL 2. GANGS OFFENTLIG ETTERSYN

INNHold

1	Oversikt	1
2	Sammendrag og kommentarer	2
2.1	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	2
2.2	Statsforvalteren i Oslo og Viken (SF)	4
2.3	Statsforvalteren i Oslo og Viken (samordnet høringsuttalelse)	7
2.4	Bane NOR	7
2.5	Syklistforeningen i Moss og omegn (SMO)	8
2.6	Ekholt og Dilling velforening	10
2.7	FAU Vang skole	13
2.8	Grete og Jan Olaf Helseth, Klosterveien 4	13

1 Oversikt

Detaljreguleringsplan for "Fv. 119 gang- og sykkelvei Dilling- Vang", Moss kommune, lå ute til 2. gangs offentlig ettersyn/høring i perioden 25.08.2022 – 06.10.2022. Ved høringsperiodens slutt var det mottatt innspill fra følgende instanser:

- > Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), datert 29.09.2022
- > Statsforvalteren i Oslo og Viken, datert 05.10.2022
- > Statsforvalteren i Oslo og Viken, statlig samordning, datert 05.10.2022
- > Bane NOR, datert 28.09.2022
- > Syklistforeningen i Moss og omegn, datert 04.10.2022
- > Ekholt og Dilling velforening, datert 05.10.2022
- > FAU Vang skole, datert 07.10.2022
- > Helseth, Klosterveien 4, datert 05.10.2022

2 Sammenheng og kommentarer

2.1 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Sammendrag	Kommentarer
NVE viser til sitt innspill til varsel om utvidet planområde i brev av 05.05.2022. Planområdet er utvidet der Evjeåa går i rør under Larkollveien, for å ha tilstrekkelig plass for anleggsvirksomhet. Det er gjennomført supplerende geotekniske undersøkelser og områdestabilitetsrapporten er oppdatert etter innspill fra NVE.	
Innsigelse NVE har innsigelse (jf. pbl. § 5-4) til planen. Grunnlaget for innsigelsen er at virkningene for vassdragsmiljøet i Evjeåa ikke er godt nok utredet og ivarettatt i planen. > Å legge Evjeåa i rør vil kunne være konsesjonspliktig i henhold til vannressurslovens bestemmelser. > Bestemmelsesområde #1 midlertidig anlegg- og byggeområde er lagt over store deler av Evjeåa. Det er ikke klart hvilke tiltak som skal gjøres her og det er ikke satt bestemmelser om hvordan bekken skal ivaretas. For å løse innsigelsen må virkningene av tiltakene som berører Evjeåa beskrives og vurderes, og planen må stille krav som ivaretar vassdragsmiljøet. Hvis det er behov for avbøtende tiltak må det gis bestemmelser om dette i planen. Innsigelsen er forankret i NVE veileder 2/2017 «Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging». Det vises til informasjon om naturverdiene i bekken, da Evjeåa er en viktig gytebekk for sjørret. Sjørretbestanden rundt Oslofjorden er truet av stadig nedbygging av naturlige leveområder. Dette må unngås så langt det er mulig. NVE viser til sin tilbakemelding på varsel om utvidelse av planområdet i brev av 05.05.2022. Der poengteres at i tillegg til flom- og erosjonsfare må det vurderes hvordan ev. tiltak som berører Evjeåa påvirker allmenne og private interesser. Skulle tiltaket	Det vises til dialog med NVE om innsigelsen, der man har kommet fram til en ny løsning rundt Evjeåa, som nå er innarbeidet i planforslaget. Det er gjort nye vurderinger som redegjør for alternativer til trasé og løsninger, samt konsekvenser og avbøtende tiltak for bekken og området rundt. Forholdet til allmenne interesser er også vurdert, og ny informasjon fremgår av plandokumentene, vedlegg til planbeskrivelsen «Notat – Innsigelser fra Statsforvalteren og NVE», rapport om naturmangfold og plan for ytre miljø.

innebære nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser vil det trenge konsesjon etter vrl. § 8. Allmenne interesser omfatter bl.a. biologisk mangfold, fiske, flom- og erosjonsfare og friluftsliv. NVE er konsesjonsmyndighet. NVE mener det ikke er klart hva som tillates innenfor bestemmelsesområdet #1 midlertidig bygge- og anleggsområde som omfatter deler av Evjeåa. Planen åpner således for større tiltak og naturendringer som ikke blir belyst ved offentlig ettersyn. NVE kan fastsette at tiltak som er godkjent i reguleringsplan ikke trenger konsesjon, jf. vannressurslovens § 20 d) om samordning. Forutsetningene for en samordning etter vrl. § 20 d) er 1) at virkningene av tiltaket er godt nok beskrevet til at NVE kan foreta en vurdering, og at hensynene i vannressursloven blir ivarettatt gjennom planbestemmelser, på samme måte som det ville blitt stilt vilkår i en konsesjon, og 2) at tiltaket ville fått konsesjon etter vannressursloven fordi fordelene med tiltaket er større enn ulempene det medfører. Planen er i dag ikke tilstrekkelig opplyst til at vi kan ta stilling til om tiltaket ville fått konsesjon etter vannressursloven. NVE viser til sin Veileder 1/2021: <i>Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak.</i>	I nytt planforslag er #1 midlertidig bygge- og anleggsområde betydelig innskrenket sammenlignet med tidligere forslag, iht. endret løsning for kryssing av Evjeåa. Det vises til endringer i planforslaget som beskrevet over.
Merknader NVE har videre følgende merknader til planforslaget: <i>Fare for kvikkleireskred er utredet.</i> Det vises til ny geoteknisk dokumentasjon i saken, samt innarbeidelse i planforslaget. Det er bra at områdestabiliteten er utredet, og at det er tegnet faresoner med tilhørende bestemmelser i plankartet. <i>Sikringstiltak for å stabilisere grunnen må beskrives nærmere.</i> Det vises til planlagte sikringstiltak med kalksementpeler og bruk av lette masser i fyllinger langs deler av strekningen. NVE savner en nærmere beskrivelse av sikringstiltakene. De kan ikke se at det følger tegninger eller detaljerte beskrivelser av tiltakene. Dette gjelder særlig letttyllingen som er tenkt over Evjeåa. Det følger ikke av det oversendte materialet at det er gjort alternative vurderinger av hvordan sikringstiltakene skal utføres.	Det vises til ny geoteknisk dokumentasjon vedlagt nytt planforslag. Endret løsning ved Evjeåa gir nye forutsetninger.

<i>Flom og overvann.</i> NVE viser til ny dokumentasjon knyttet til beregning av flomvannstander og vurdering av erosjonsfare. NVE gjengir konklusjonen i disse dokumentene uten videre merknader. <i>Innmelding av faresoner</i> NVE ønsker tilgang til alle flom- og skredfareutredninger, både rapporter og eventuelle kartlagte faresoner. Dette for å holde kartsystemet oppdatert og gi best mulige råd til kommunen. Generell oppfordring til kommunen om at forslagsstiller i plansaker melder inn fareutredninger til NVE via Altinn.	Dette vil bli utført.
<i>Proessen videre</i> Innsigelsen må løses før kommunen kan egengodkjenne reguleringsplanen med rettsvirkning. Dersom forslagsstiller velger å etterkomme NVEs innsigelsespunkt må planen endres slik som beskrevet ovenfor. Når planframlegget er endret, ev. på grunnlag av nye utredninger, sendes både plandokument og utredninger til NVE. Materialet kan sendes NVE som vedlegg til et brev der det bes om trekk av innsigelse på grunnlag av endringer i planen/nye utredninger. Dersom kommunen ikke vil etterkomme NVEs innsigelse kan de be om mekling hos Statsforvalteren, jf. pbl § 5-6.	Nytt planforslag legges ut til offentlig ettersyn (3. runde) og sendes på høring til bl.a. NVE. Det forventes at endringene som er gjort i planforslaget vil være tilstrekkelig for at innsigelsen kan trekkes.

2.2 Statsforvalteren i Oslo og Viken (SF)

Sammendrag	Kommentarer
Statsforvalteren (SF) skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser.	
<i>Innsigelse</i> SF fremmer innsigelse til planforslaget da de mener hensynet til bekken Evjeåa ikke er tilstrekkelig ivaretatt. Det bør ikke settes i gang tiltak som har negativ virkning på bekkens viktige funksjon som gyte- og oppvekstområde. SF mener forslaget må redegjøre bedre for konsekvensene av tiltaket for bekken, spesielt i tilknytning til bestemmelsesområde #1 for midlertidig bygg- og anleggsområde. SF mener	Det vises til dialog med SF om innsigelsen, der man har kommet fram til en ny løsning rundt Evjeåa, som nå er innarbeidet i planforslaget. Det er gjort nye vurderinger som redegjør for alternativer til trasé og løsninger, konsekvenser og avbøtende tiltak for bekken og

også det må gis tydeligere føringer i planens kart og bestemmelser som sikrer at bekken med tilhørende kantvegetasjon blir ivaretatt.	området rundt. Ny informasjon fremgår av plandokumentene, vedlegg til planbeskrivelsen «Notat – Innsigelser fra Statsforvalteren og NVE», rapport om naturmangfold og plan for ytre miljø.
Vurdering <i>Naturmangfold og vannmiljø</i> I YM-planen står det at kulvertløsningen skal forlenges med ca. 17 meter, i tillegg til erosjonssikring i utløpet. SF vil påpeke viktigheten av å minimere inngrepet i bekken og det bør i den sammenheng vurderes alternativer. SF kan ikke se at det foreligger vurderinger og redegjørelser til dette i planforslaget, og på bakgrunn av dette fremmer de innsigelse til forslaget slik det nå er utformet. SF anbefaler blant annet at bekken reguleres inn i plankartet med tilhørende bestemmelser som sikrer vassdraget for inngrep. Viktige føringer og vilkår for prosjektet bør styres gjennom reguleringsbestemmelser og ikke gjennom YM-planen, da denne kan endres etter vedtak av planen. SF viser også til NVEs innsigelse til planen datert 29. september 2022. Å legge bekken i rør kan være konsesjonspliktig. Det bes om at virkningene som berører bekken må beskrives og vurderes, og planen må stille krav som ivaretar vassdragsmiljøet. Ved behov for avbøtende tiltak må dette sikres i planens bestemmelser. Hvis det ikke er konsesjonspliktig å legge bekken i rør, vil SF minne om at tiltak i bekkebunn og kantsone ikke kan gjennomføres før det er gitt nødvendige tillatelser fra dem. Det kan bli stilt egne vilkår utover det som er beskrevet i plandokumentene. SF viser til sine nettsider for informasjon. <i>Hensynssone - hul eik</i> SF er usikre på selve avgrensingen av hensynssone for hul eik, H560_1 i plankartet, og ber om at dette sees nærmere på.	Se kommentar over. Ny løsning ved Evjeåa vil ivareta bekkeløpet, og det settes hensynssone for naturmiljø med bestemmelser. I tillegg er det gitt ytterligere føringer i YM-plan. Nytt planforslag gir i bestemmelser sterkere binding om videreføring av YM-plan til neste fase. Se tidligere kommentar til NVE angående konsesjon. Det vil bli søkt om nødvendige tillatelser ved tiltak i bekkebunn og kantsone. Avgrensning av hensynssonen kan være litt vanskelig å se i plankartet, men linjene følger formålsgrænse mot g/s-veien i vest, plangrænse i sør og øst. Mot nord er hensynssonen utvidet til å gå noe under bygg som

<i>Landbruk</i> Det nye planforslaget medfører mindre permanent omdisponering av dyrka mark enn det opprinnelige planforslaget (fra 5,87 dekar til 3,62 dekar). Matjordplanen beskriver jordressursene og hvordan disse skal behandles og omfordes, og er forankret i reguleringsbestemmelsene. SF legger til grunn at jordvern har vært en prioritet i planarbeidet, og viser til sin forrige uttalelse til reguleringsplanen om landbruk.	skal rives (12 m fra treets stamme). Standardiserte tegneregler styrer hvordan dette ser ut. For å lette oversikten er det ved 3. offentlige ettersyn/høring utarbeidet egne temakart som viser hensynssoner og bestemmelsesområder. Mht. tidligere uttalelse fra SF i forbindelse med første høring av planforslaget: Jordvanningsanlegg er nå kommentert i planbeskrivelsen, kap. 6.2 og vises på GH-tegning. For massehåndtering vises det til matjordplanen, videre oppfølging gjøres i byggeplan.
Konklusjon SF understreker at de er positive til etablering av gang- og sykkelvei på strekningen med de positive virkningene dette har for trafikksikkerheten, klima og folkehelsen. Slik de vurderer saken er det mulig å ivareta bekken bedre i planforslaget. Det vises til nasjonale føringer for forvaltning av vassdrag, bl.a. pbl §1-8 og rundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis. Av sistnevnte fremgår at det kan fremmes innsigelse der viktige økologiske funksjonsområder for fisk berøres, jf. punkt 3.6 Naturmangfold. Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4, fremmer de innsigelse til planforslaget på grunn av planens manglende redegjørelse og ivaretagelse av bekken Evjeåa. Innsigelsen omfatter bestemmelsesområde #1 for midlertidig bygg- og anleggsområde. SF mener også det bør ses på løsninger for å redusere lengden på kulverten. Planforslaget må redegjøre for dette. Videre mener de planen bør gi tydeligere føringer og rammer i planens kart og bestemmelser, jf. vurderinger gitt ovenfor.	Se tidligere kommentarer. Nytt planforslag legges ut til offentlig ettersyn (3. runde) og sendes på høring til bl.a. SF. Det forventes at endringene som er gjort i planforslaget vil være tilstrekkelig for at innsigelsen kan trekkes.

2.3 Statsforvalteren i Oslo og Viken (samordnet høringsuttalelse)

Sammendrag	Kommentarer
Statsforvalteren har et ordinært samordningsansvar for innsigelser fremmet innenfor eget myndighetsområde og skal som fagmyndighet påse at planer ikke er i strid med nasjonale og vesentlige regionale interesser. Samtidig skal Statsforvalteren som samordningsmyndighet påse at innsigelser fra øvrige statlige fageterater er tydelig forankret i lov, forskrift eller retningslinjer. Statsforvalteren skal foreta en samlet vurdering av alle innsigelser og ta stilling til hvilke som skal fremmes. Det er den enkelte fageteraten som har myndighet til å fremme innsigelsen, men Statsforvalteren har myndighet til å avskjære den på visse betingelser.	
Innsigelser SF viser til og refererer fra innsigelsene fra NVE (29.09.2022) og SF (05.10.2022). SF har ikke funnet grunn til å avskjære innsigelsen fra NVE. Det vises til gjengivelse av innsigelsene tidligere i dette dokumentet.	Det vises til kommentarer til innsigelsene tidligere i dette dokumentet (pkt. 2.1 og 2.2).

2.4 Bane NOR

Sammendrag	Kommentarer
Det fremgår av planbeskrivelsen at planforslaget ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn for første gang høsten 2020. Bane NOR kan ikke se at de har blitt varslet om planhøringen.	Informasjonen tas til orientering. Det er uheldig dersom Bane NOR ikke ble varslet om første høring, men deres interesser vurderes å være tilstrekkelig ivarettatt gjennom denne høringsrunden.
Bane NOR ser at planavgrensning har blitt justert, og planen berører ikke lenger deres reguleringsplan for Østfoldbanen VL Sandbukta - Moss - Såstad, delstrekning Moss grense - Såstad. Det fremkommer av plandokumentene at planlagt gang- og sykkelvei langs fv. 119 Larkollveien vil grense til avslutningen av gang- og sykkelvei i jernbaneplanen.	Sammenlignet med plangrensen ved oppstartsvarsling er den justert, men det er ikke gjort endring i planens utstrekning i dette området mellom høringsrundene.
Bane NOR har ingen merknader til planforslaget. De forutsetter at fylkeskommunen holder kontakt med Bane NOR vedr. kobling av den planlagte gang- og	Dialog mot Bane NOR vil ivaretas av Østfold fylkeskommune i det videre plan- og utbyggingsarbeidet.

sykkelveien mot reguleringsplan for dobbeltspor i området ved Dilling stasjon.	

2.5 Syklistforeningen i Moss og omegn (SMO)

Sammendrag	Kommentarer
Syklistforeningen er i utgangspunktet svært positive til at det nå skal tilrettelegges for tryggere skolevei langs en trafikkert og utrygg strekning av Larkollveien. De ser at det fremlagte forslaget langt på vei vil kunne gi yngre gående og syklistere en betydelig tryggere skolevei.	Informasjonen tas til orientering.
Syklistforeningen ønsker å påpeke følgende forhold: Overgang fra avsluttet planområde mot nord: > Her avsluttes skoleveien («gang- og sykkelvei») i ingenting, der syklistere mot Moss vil finne seg motstrøms for bilister mot syd. > Syklistere mot Moss vil her måtte foreta et systemskift ved å måtte krysse veien, inntil fortsettelsen mot nord er etablert. > Det er ikke redegjort for når en slik kobling vil finne sted, eller hvorledes man tenker dette løst i mellomperioden. > Dette er direkte trafikkfarlig, og Syklistforeningen krever at dette forklares for å ivareta den nødvendige trafiksikkerheten for de myke trafikantene Overgangen fra avsluttet planområde mot syd: > Syklistere som kommer mot nord og ønsker å benytte gang- og sykkelveien videre mot nord vil måtte foreta et systemskift når de krysser veien. > Syklistere som her ønsker å fortsette mot syd vil også måtte foreta et systemskift ved å måtte legge seg ut i veibanen.	I nord grenser planforslaget til reguleringsplanen for jernbanen; "Østfoldbanen VL Sandbukta - Moss – Såstad, delstrekning Moss grense – Såstad". I dette området vil g/s-veiene i de to planene møtes, slik at det, når planene realiseres, blir sammenhengende g/s-vei videre nordover mot Bredsand og Moss. Inntil fortsettelsen mot nord foreligger vil man måtte foreta et systemskifte, som beskrevet. På nåværende tidspunkt vet man lite om hvordan gjennomføringen av de to planene vil korrespondere, men det kan bli aktuelt å vurdere midlertidig tilrettelegging for myke trafikanter i byggeplanfasen. Informasjonen tas til orientering. I dag fortsetter g/s-veien videre sørover fra planområdet, langs vestsiden av Larkollveien til Hasleveien. I foreliggende planarbeid er det dermed ikke relevant å ta hensyn til problematikken rundt systemskifte i området ved Hasleveien. Her blir dagens situasjon videreført.

> Denne typen systemskift representerer de fleste ulykker mellom syklist og bil og er i utgangspunktet trafikkfarlige. > Syklistforeningen ønsker at det redegjøres for hvorledes slike systemskift skal utformes for å ivareta den nødvendige trafiksikkerheten for de myke trafikantene. > Planområdet avsluttes dessverre rett nord for stikkveien ned fra skolen. > Under informasjonsmøtet ble det påpekt at barna ofte kommer i stor fart gjennom bommen og rett ut i gangfeltet. Selv med relativt lav fart oppleves dette som en utrygg løsning. Syklistforeningen foreslo under dette møtet følgende tiltak: > Fartsreduksjon til 30 km/t på begge sider av gangfeltet. > Opparbeidelse av fartshumper på begge sider av gangfeltet. > Området rundt bommen må sikres med gjerde for å hindre «sniking» og ukontrollert høy fart ned mot gangfeltet. > På sikt bør det vurderes å bygge en gang- og sykkelbro fra vestsiden av Larkollveien og opp mot Vang skole	Foreliggende planforslag omfatter ikke området på østsiden av Larkollveien, opp mot Vang skole. Stikkveien er kommunal, og det er derfor kommunen som vil måtte gjøre ev. tiltak rundt bommen. Fartsgrenser styres av skiltvedtak etter vegtrafikkloven og ikke gjennom reguleringsplan. Fylkeskommunen vurderer fartsreduserende tiltak fortløpende ved behov/henvendelser fra befolkningen. Innspillet tas til orientering, men det er ikke aktuelt å vurdere slike løsninger i forbindelse med dette planarbeidet.
<i>Gang- og sykkelveien i et videre perspektiv:</i> > Det foreslåtte tiltaket er utformet som et gammeldags skoleveitilbud (gang- og sykkelvei). > Dette vil fungere bra for skolebarn og bidra til at strekningen oppleves som betydelig tryggere enn dagens situasjon og dermed også redusere behovet for å bli kjørt til skolen. > Syklistforeningen er betenkt når det gjelder en slik gammeldags løsning: > Med en 2,5 m bred gang- og sykkelvei vil transport- og treningssyklistene i liten grad benytte seg av tilbudet, selv om disse også er en del av målgruppen. Dette er kanskje av det gode, da en sammenblanding av fotgjengere, yngre syklist og transportsyklist (og på en	Informasjonen tas til orientering. Fylkeskommunen er innforstått med at g/s-vei ikke er optimalt med tanke på transportsyklist. Med de forutsetningene prosjektet har er det imidlertid ikke grunnlag for å vurdere en annen løsning. Valgt løsning er gjort på bakgrunn av antall trafikanter (jf. Statens vegvesens sykkelhåndbok V122). Strekningen ligger inne som del av hovedrute R5 Dillingruta i «Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Moss/Rygge» som ble vedtatt av Moss og Rygge kommune i 2019. Der er prinsipplosning for strekningen satt som blandet

kort strekning, biler) slett ikke er et trafikksikkerhetstiltak. > Det kan lett oppstå irritasjon hos bilistene som reagerer på at mange syklistere ikke benytter seg av et splitter nytt «tilbud», noe som ikke bidrar til økt trafikkforståelse eller gjensidig respekt. > Fare for presedens for videre utbygging av sykkelinfrastrukturen rundt Larkollen. For å ivareta alle myke trafikanter langs Larkollveien og Kurefjordveien, hadde Syklistforeningen håpet på et mer «moderne» anlegg («sykkelvei med fortau») som skiller fotgjengere og syklistere – og disse fra bilistene.	sykkel/fotgjenger (jf. figur 10 i hovednett-planen). Anlegget skal også henge sammen med øvrig tilbud i området, slik at det blir samme type anlegg som nord og sør for planområdet. En løsning med sykkelvei med fortau ville også kreve uforholdsmessig store terrenginngrep (inkl. matjordbeslag) pga. bredde. Det er supplert med informasjon om valg av g/s-løsning i planbeskrivelsen under kap. 6, "Beskrivelse av tiltaket".
Syklistforeningen ønsker en utredning om hvordan man tenker seg videre utbygging av sykkeltilretteleggingen rundt Larkollen, før angjeldende plan blir vedtatt og iverksatt.	Fylkeskommunen ønsker med dette prosjektet å sikre en bedring av forholdene for myke trafikanter på den aktuelle strekningen, der prioritering er skolevei og trafikksikkerhetsplanlegging. Prosjektet forholder seg til føringer fra «Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Moss/Rygge», som skal sikre en helhetlig planlegging av sykkelanlegg i Moss/Rygge. Prosjekter må også være knyttet til fylkeskommunens handlingsplan mht. finansiering, der kun denne strekningen er inne nå.

2.6 Ekholt og Dilling velforening

Sammendrag	Kommentarer
1. Ønsker gang- og sykkelveien forlenget til Evje Velforeningen påpeker at prosjektet har pågått så lenge at det nesten er foreldet før byggingen starter. Hensikten med g/s-veien har først og fremst vært å skape tryggere skolevei for barn tilhørende Vang skolekrets. I de senere år har det blitt økt boligbygging langs Larkollveien, i Vanggrenda, Kaptein Eliesons vei, Balkeveien og Pålsrødsveien sør for Vang skole. Velforeningen hevder at skoleveisituasjonen for barna	Planarbeidet har av ulike årsaker tatt lang tid. Vi er enige i at det er uheldig, men mener planforslaget er tilstrekkelig oppdatert underveis og at formålet med og innholdet i planen fortsatt er relevant.

som bor sør for Vang skole er vesentlig verre enn for de som bor nord for Vang skole langs Larkollveien. Sørfra er eneste vei til skolen langs Larkollveien. Derfor burde den nye gang- og sykkelveien strekke seg fra Dilling stasjon til Evje. Det ville også kunne kutte utgifter i forbindelse med skoleskyss pga. farlig skolevei.	Utstrekning av planen er fastsatt gjennom at den skal erstatte to eldre reguleringsplaner.
2. Skoleveien bør maks ha en fartsgrense på 40 km/t. Nedenfor skolen på Vang er fartsgrensen langs Larkollveien redusert fra 60 km/t til 50 km/t. Deretter økes farten fra 50 km/t til 60 km/t, for så å økes til 80 km/t ned mot avkjøringen til Balkeveien og mot Pålsrødveien. Larkollveien er fylkesvei, men samtidig skolevei. Fartsgrensen på store deler av denne strekningen bør maks være 40 km/t.	Fartsgrenser styres av skiltvedtak etter vegtrafikkloven og ikke gjennom reguleringsplan. Fylkeskommunen vurderer fartsreduserende tiltak fortløpende ved behov/henvendelser fra befolkningen.
3. Ny adkomst fra Larkollveien til Vang skole. Vang skole er en moderne barneskole med 167 elever fordelt på sju klassetrinn, og er også et ressursenter for barn med tilpassede behov fra hele kommunen. Velforeningen er kjent med at det er sendt inn ønske fra Anne Katrine og John Reiersølmoen for å endre på den bratte adkomsten mellom Larkollveien og Vang skole for gående-/syklende skolebarn. Velforeningen er enig i at adkomsten fra fylkesveien til skolen er problematisk, spesielt på vinterstid. Ny adkomst til skolen bør evalueres lagt til krysset Vesteråsveien – Larkollen (syd). Ved flytting av adkomst til Vesteråsveien – Larkollveien (syd), ønsker de at det tas en vurdering av å anlegge en rundkjøring med belysning og fartsdempere, som et knutepunkt mellom Larkollveien, nordfra og sydfra, Vesteråsveien (syd) og Hasleveien. Foreningen mener at dette vil dempe bilisters fart, skape bedre oversikt og dermed tryggere rammer for elever og andre myke trafikanter som skal krysse Larkollveien.	Informasjonen tas til orientering. Det har ikke vært prosjektets intensjon å løse alle trafikksikkerhetsutfordringer i området. Planforslaget vil bedre trafikksikkerheten for myke trafikanter langs Larkollveien. Det er kommunens ansvar å sørge for trygge atkomstforhold rundt barneskolen. Stikkveien er kommunal, og det er derfor kommunen som ev. må gjøre tiltak her. Innspillet tas til orientering, men det er ikke aktuelt å gjøre noe med dette i forbindelse med foreliggende planforslag, da områdene ligger utenfor planens avgrensning.

4. Gatelys på hele den nye strekningen. Velforeningen forutsetter at det blir belysning langs hele strekningen for ny gang- og sykkelvei.	Gang-/sykkelveien vil bli belyst.
5. Sikre trygg kryssing av Larkollveien Velforeningen synes ikke det kommer klart frem hvordan kryssing av Larkollveien skal foregå på Vang. De ønsker gang-/sykkelsti under, eller bro over Larkollveien. Hvis dette ikke er innpasset i planene, ønsker de fartshumper og/eller trafikklys, som sikrer skolebarns kryssing av Larkollveien (ref pkt. 3). Moss kommune har de siste månedene gjort en rekke avbøtende tiltak for å redusere fart og trygge gående og syklende, blant annet i Kirkeveien, Vesteråsveien og Hasleveien.	Informasjonen tas til orientering. Det presiseres at foreliggende planforslag ikke omfatter området med kryssing av Larkollveien og atkomst til Vang skole. Fartsgrenser styres ikke gjennom reguleringsplan. Fylkeskommunen vurderer fartsreduserende tiltak fortløpende ved behov/henvendelser fra befolkningen.
6. Rundkjøring i stedet for T-kryss Velforeningen mener det i stedet for T-kryss der Klosterveien møter Larkollveien hadde vært bedre og tryggere for trafikkavviklingen med rundkjøring. Da kunne skråvei mellom de to veiene litt lengre sør fjernes eller omgjøres til g/s-vei. Krysset Kirkeveien – Larkollveien kunne blitt flyttet inn i samme rundkjøring. Velforeningen mener dette ville medført bedre flyt og oversikt i trafikkavviklingen.	Innspillet tas til orientering. Å anlegge rundkjøring i dette området ville medført betydelig større arealinngrep og beslag av matjord. Trafikkmengden i området er ikke så stor at det er grunnlag for rundkjøring, i tillegg er det dårlige grunnforhold i området. "Snarveien" mellom Klosterveien og Larkollveien er avsatt til g/s-vei i foreliggende planforslag.
7. Reduksjon av fartsgrenser i Klosterveien Velforeningen er godt fornøyd med at det anlegges g/s-vei fra Larkollveien til Hulveien, langs Klosterveien. Siden Klosterveien inngår i prosjektet har de et ønske om at fartsgrensen gjennom Smedhusgrenda langs Klosterveien reduseres fra 50 km/t til 30 km/t. Fylkesveien er spesielt smal, og det ferdes mye barn (skole/bhg) i nærområdet. Videre ber de om at fartsgrensen fra Smedhus til Værne kloster settes ned fra 80 km/t til 50 km/t. Dette fordi fylkesveien er spesielt smal på strekningen, kun 5,1 meter, med en rekke trafikkfarlige eiketrær kun få cm fra asfaltkant, og et uoversiktlig, og potensielt farlig y-kryss der Klosterveien møter Østre Årefjordvei.	Langs Klosterveien, fra Larkollveien til Hulveien, reguleres det fortau. Fartsgrenser styres ikke gjennom reguleringsplan. Fylkeskommunen vurderer fartsreduserende tiltak fortløpende ved behov/henvendelser fra befolkningen. En del av innspillene gjelder også områder utenfor planens avgrensning.

2.7 FAU Vang skole

Sammendrag	Kommentar
FAU er opptatt av at alle barn på Vang skal ha trygg skolevei, både de som skal til barneskolen og ungdomsskolen. Gangveien er ønsket av flere grunner. Det skal være greit og trygt å bo på bygda som i byen i Moss, denne planen er derfor en viktig plan for fremtidens Vang.	
Hensikten med gang- og sykkelveien har først og fremst vært å skape tryggere skolevei til barn på Vang skole. I de senere år har det blitt økt boligbygging langs Larkollveien, i Vanggrenda, Kaptein Eliesons vei, Balkeveien og Pålsrødsveien sør for Vang skole. Det er derfor viktig for FAU å påpeke at det ville være gunstig å se på mulighetsrommet for å forlenge gangveien bort til Vanggrenda evt. krysset Larkollen-Balke.	Utstrekning av planen er fastsatt gjennom at den skal erstatte to eldre reguleringsplaner. Det er ikke innenfor prosjektets mandat å utvide planen sørover.
Nedenfor skolen på Vang reduseres fartsgrensen langs Larkollveien fra 60 km/t til 40 km/t. Deretter økes det fra 40 km/t til 60 km/t, så til 80 km/t ned mot avkjøringen til Balkeveien og mot Pålsrødveien. Dette er fylkesvei, men samtidig skolevei. Fartsgrensen på mye av strekningen bør maks være 40 km/t.	Det vises til kommentarer ang. fartsreducerende tiltak tidligere i dokumentet.
De aller fleste av elevene er avhengige av å krysse Larkollveien for å komme helt frem til skolen. Etter kryssing av fylkesveien venter en bratt adkomst mellom Larkollveien og skolen. FAU ønsker en betraktelig oppgradering av dette kryssområdet, enten i form av fartshumper og trafikklys, eller en undergang under Larkollveien. Vi forutsetter at hele strekningen det skal legges ny gang- og sykkelvei på blir behørig lyssatt med veilys på kvelds- og nattestid.	Det vises til kommentarer ang. kryssområdet ved Vang skole tidligere i dokumentet. Gang- og sykkelveien vil bli lyssatt.

2.8 Grete og Jan Olaf Helseth, Klosterveien 4

Sammendrag	Kommentar
Helseth har gitt flere innspill til prosjektet generelt, og spesielt til regulering rundt sin egen eiendom gnr./bnr. 88/18 gjennom prosjektperioden.	

De er positive til prosjektet og ønsker å bidra konstruktivt til å finne gode løsninger. De håper det kan lykkes ved en samkjøring mellom den pågående reguleringsprosessen og deres ønske om å ivareta og utvikle sin eiendom. Helseth mener prosjektet vil medføre kraftig inngripen på deres eiendom i Klosterveien 4. Tre av eiendommens fire sider vil bli berørt og ca. 400 m² planlegges innlemmet i prosjektet. Skal det være interessant for Helseth å bidra konstruktivt videre i prosessen må prosjektet komme dem i møte og forhandle fram løsninger som er akseptable for begge parter i følgende saker: 1. Makeskifte "Gamlebakken" mot arealet prosjektet ønsker fra dem. Helseth mener at det ut fra dagens bruk ikke kan forsvares å beholde denne snarveien som forbindelse mellom g/s-veiene i Klosterveien og Larkollveien. De ønsker makeskifte med disse arealene for å kunne gjennomføre en fornuftig utvikling av eiendommen, med tomtedeling og fortetting med småhusbebyggelse. 2. Mur mot Larkollvegen og ev. deler av "Gamlebakken" for å redusere arealet gang- og sykkelveg vil ta fra deres bruksareal. Ut fra plandokumentene antar Helseth at deres ønske om natursteinsmur langs Larkollveien er etterkommet. Det setter de stor pris på. 3. Skjerm/beskyttelse mot bygningsmassen langs Klosterveien. Helseth mener kort avstand mellom deres bygning og planlagt fortausløsning langs Klosterveien vil medføre for stor belastning på bygningskroppen (støy, forurensing, brøyting osv.) Det vises til planens redegjørelse for krav til miljø inkl. tiltak og føringer for å redusere negative virkninger, og Helseth regner med at dette skal gjelde både under anleggsgjennomføring og etterpå. 4. Innkjøring mot eiendommen til utskilte tomter fra "Gamlebakken". Helseth har i flere år vært i dialog med Rygge og Moss kommuner, Statens vegvesen og fylkeskommunen med ønske om utvikling av eiendommen, tomtedeling og innkjøring til utskilte tomter via Gamlebakken.	Det arealet (Gamlebakken) som Helseth ønsker å gjøre et makeskifte på ligger inne i prosjektet som en del av gang- og sykkelveien (snarvei mellom Klosterveien og Larkollveien), det vil derfor ikke være aktuelt med et makeskifte. Det vil bli satt opp en betongmur mot Larkollveien for å minimere inngrepet på eiendommen. Mur mot «Gamlebakken» vil ikke være aktuelt, fordi de mindre endringene som gjøres her ikke vil påvirke Helseths eiendom. Her vil det heller ikke være behov for permanent erverv. Det har blitt gjennomført støyvurderinger (se vedlegg V15 til planbeskrivelsen) i forbindelse med reguleringsplanarbeidet. Dagens situasjon utløser ikke krav om støyreducerende tiltak. Nytt tiltak, dvs. fortau, medfører ikke økt støy. Det vises til planens bestemmelser for støy, og retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442. "Gamlebakken" blir en g/s-veiforbindelse mellom Klosterveien og Larkollveien. Reguleringsplanen legger ikke til rette for adkomst til eiendommen fra "Gamlebakken", men det er ikke til hinder for at private prosesser knyttet til

Om de ikke formelt får avklart dette nå, ønsker de at det ikke legges planer nå som vil hindre en slik løsning senere.	tomteutvikling og adkomstforhold kan tas videre med kommunen senere.
Vedlegg 1: 1. Generelle kommentarer til trafikken i området og plan M293 (planforslaget). > <i>Sykkelveg Dilling-Vang</i> Helseth støtter g/s-vei-prosjektet, og mener det er på høy tid å etablere g/s-vei på strekningen fra Dilling stasjon til Vang. > <i>Biltrafikken i Klosterveien og Dyreveien</i> Biltrafikken har hatt en stor økning de siste tiårene mens lite er gjort med vegløsningene. Helseth mener at fylkeskommunen må sette i gang et arbeid snarest med en ny bilvegløsning for trafikk fra Fuglevik, Årefjorden og Smedhusåsen mot E6 og Moss. Helseth tar gjerne en diskusjon med fylkeskommunen om dette, dersom deres synspunkt er ønsket. > <i>Sykkelveg Vang-Dilling-Moss jernbanestasjon – Råde jernbanestasjon</i> For de myke trafikanter mener Helseth at g/s-veiprojektet også må bidra til at det etableres en sammenhengende g/s-veiløsning til Moss sentrum og Moss og Rygge jernbanestasjoner. Det må koordineres med g/s-veiene som blir etablert i forbindelse med Bane NOR sitt dobbeltspor-prosjekt, og realiseringen av sykkelveg R10 Værleruten fra Carlberg-undergangen til Moss jernbanestasjon og Værket. 2. Generelle kommentarer til detaljreguleringsplanen som er på høring. <i>a. Prosjektmål og måloppnåelse</i> Helseth mener reguleringsplanen gir en god plan for å imøtekomme hovedmålsettingen vedr. g/s-vei fra Dilling stasjon til Vang skole. De mener imidlertid at planen i liten grad innfrir målsettingen med forbedring av de to kryssene 119 x 1066 og 119 x 1064, og mener at en rundkjøring ville vært en mye bedre og	Innspillet tas til orientering, men dette er utenfor foreliggende planforslags utstrekning og mandat. Innspillet tas til orientering. Planen vil sørge for en forbindelse mellom eksisterende/planlagte g/s-veier sør og nord for strekningen, men omfatter ikke arealer for forbindelser utover dette. For planlegging av overordnet sykkelvegnett vises til «Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Moss/Rygge». Innspillet tas til orientering. Å anlegge rundkjøring i dette området ville medført betydelig større arealinngrep og beslag av matjord. Trafikkmengden i området er ikke så stor at det er grunnlag for rundkjøring, i

fremtidsrettet løsning, jf. kommentar i vedlegg 2. <i>b. Gang- og sykkelveidelen</i> Helseth mener foreslåtte g/s-veiløsning i store trekk er OK, men har noen kommentarer: - De er sterkt imot at prosjektet foreslår å velge bort en samordning med Bane NOR om g/s-vei langs jernbanens driftsvei fra Rygge stasjon til Carlberg. En videre tilknytning mot planlagte R10 Værleruta via dagens jernbanetrasé fra Carlbergundergangen til Moss jernbanestasjon og Værket vil være essensiell for å få pendlere og arbeidstakere fra Evje, Vang, Dilling, Åreforden og Fuglevik til å benytte sykkel til Moss og jernbanestasjonen. Det vises til Fylkesplanens mål om økt bruk av gange, sykkel og kollektivløsninger fremfor privatbil. - Det vises til åpent møte 8.09.22 der prosjektleder bekreftet at det skulle bli tilgang fra Larkollveien til Hulveien. Dette er positivt. - Det ønskes opprusting av tidligere mye brukt snarvei ved Stigningen 27, "Kleiva". Det bør vurderes fotgjengerovergang og bussholdeplass på Larkollveien i dette området. - Bevaring av hengebjørka på eiendommen, se vedlegg 3. <i>c. Utbedring av de to fylkesveikryssene 119x1066 og 119x1064</i> Se vedlegg 2.	tillegg er det dårlige grunnforhold i området. Innspillet tas til orientering. Denne samordningen vil måtte vurderes uavhengig av reguleringsplanforslaget som nå foreligger, da det går ut over planforslagets avgrensning. Det etableres trapp fra Larkollveien mot eksisterende sti (Pilegrimsleden) mot Hulveien. Nevnte snarvei forsvinner som følge av ny mur/terrengtilpasning. Ny kobling blir ovennevnte trapp fra Larkollveien til Hulveien. Ny g/s-vei vil dekke behov for trygg ferdsel for gående frem til mulig kryssing i gangfeltet ved Vang skole. Antall holdeplasser langs strekningen vurderes å være tilstrekkelig for denne type område, utenfor tettbygd strøk.
Vedlegg 2: Skisse som illustrerer kryss 119x1064 og 119x1066 gjort om til rundkjøring. Det hevdes at en slik løsning vil gi et mer oversiktlig kryss enn de to planlagte med kort avstand mellom. Sammen med redusert hastighet på bilene vil dette gi bedret sikkerhet for både gående, syklende og bilister, og bedre flyt i trafikken fra alle kanter.	Det vises til tidligere svar vedr. rundkjøring.
Vedlegg 3: Bilde av hengebjørk på Helseths eiendom ved Klosterveien for ca. 70 år siden. Helseth mener	

bjørka er rundt 100 år gammel. Det vises til føringer for å ivareta miljø, natur og kulturlandskap i planen, og Helseth mener treet bør få stå i ytterligere 100 år.	Selv om bjørka er et fint landskapselement, vil det dessverre ikke være mulig å bevare den pga. nytt fortau/trafikksikkerhetstiltak.

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår dato: 29.09.2022

Saksbehandler: Maria Solem,

Vår ref.: 201900921-11 Oppgis ved henvendelse 22959764, maws@nve.no

Deres ref.: 556442/2022 - 2020/103614

NVEs innsigelse-Offentlig ettersyn - Detaljreguleringsplan for fv. 119 Dilling – Vang - Moss kommune

Vi viser til brev fra Viken fylkeskommune datert 26.08.2022. Saken gjelder offentlig ettersyn av detaljreguleringsplan for fv. 119 Dilling-Vang i Moss kommune. Formålet med planforslaget er å legge til rette for gang- og sykkelveg.

Planforslaget er endret etter at det var ute til offentlig ettersyn høsten 2020. Vi gav innspill til endringene i brev av 05.05.2022. Planområdet er utvidet der Evjeåa går i rør under Larkollveien, for å ha tilstrekkelig plass for anleggsvirksomhet. Det er gjennomført supplerende geotekniske undersøkelser og områdestabilitetsrapporten er oppdatert etter innspill fra NVE.

NVE har innsigelse (jf. pbl. § 5-4) til planen. Grunnlaget for innsigelsen er at virkningene for vassdragsmiljøet i Evjeåa ikke er godt nok utredet og ivaretatt i planen.

- **Å legge Evjeåa i rør vil kunne være konsesjonspliktig i henhold til vannressurslovens bestemmelser.**
- **Bestemmelsesområde #1 midlertidig anlegg- og byggeområde er lagt over store deler av Evjeåa. Det er ikke klart hvilke tiltak som skal gjøres her og det er ikke satt bestemmelser om hvordan bekken skal ivaretas.**

For å løse innsigelsen må virkningene av tiltakene som berører Evjeåa beskrives og vurderes, og planen må stille krav som ivaretar vassdragsmiljøet. Hvis det er behov for avbøtende tiltak må det gis bestemmelser om dette i planen.

Innsigelsen er forankret i NVE veileder [2/2017 «Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging»](#).

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring

av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVEs rolle som statlig myndighet for flom- og skredfare i tilknytning til arealplaner for samferdselsanlegg innebærer å gi råd og veiledning knyttet til faren, og se etter om faren blir utredet godt nok til å vurdere fare knyttet til omkringliggende omgivelser. Avskjæring av vannveier, endrete terrengforhold med mer vil kunne medføre økt fare for omkringliggende områder. Sikkerheten og sikkerhetsnivået for selve veianlegget forutsetter vi at samferdselsetatene ivaretar iht. egne håndbøker og lignende.

NVEs innsigelse

Virksomheter for vassdragsmiljøet i Evjeåa er ikke utredet - innsigelse

Evjeåa krysser i dag under Larkollveien i kulvert/betongrør omkring avkjørselen til Smedhusåsen, og går deretter som åpen bekk. Ny gang- og sykkelveg vil ligge på fylling over deler av bekken, og planen legger opp til å forlenge betongrøret under veien og ut av ny fylling, ca. 17 meter. Ved utløpet av røret skal bekken erosjonssikres.

Evjeåa er en viktig gytebekk for sjørret. Dette er en viktig naturverdi, som er omtalt i både «Fagnotat naturmangfold», Cowi, 06.05.2020 NOT-NATUR-001 og i Ytre-Miljøplan, Cowi, 24.06.2022 RAP-YM001_Ytre-miljøplan.

Evjåbekken er liten og det er relativt små arealer med gode habitat for ørret. Sjørretbestandene rundt Oslofjorden er imidlertid truet av en stadig nedbygging av naturlige leveområder. Dette gjelder spesielt de små og mellomstore vassdragene i jordbruksområder. Den samlede belastning på sjørretbestandene i regionen er dermed betydelig. Ytterligere negativ påvirkning av sjørretens leveområder må derfor unngås så langt det er mulig. Evjeåa har et lite nedbørsfelt der selv begrensede tiltak kan få store konsekvenser for avrenning, flom og tørke. Det er derfor viktig at bekken holdes åpen og uberørt på så lange strekninger som mulig.

Vi viser til vår tilbakemelding på varsel om utvidelse av planområdet i brev av 05.05.2022. I brevet poengterer vi at eventuelle tiltak som berører Evjeåa må, i tillegg til flom- og erosjonsfare, vurdere hvordan allmenne og private interesser blir påvirket. Skulle tiltaket innebære nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser vil det trenge konsesjon etter vrl. § 8. Allmenne interesser omfatter et bredt spekter av interesser, bla. biologisk mangfold, fiske, flom- og erosjonsfare og friluftsliv. NVE er konsesjonsmyndighet.

Det er regulert inn «bestemmelsesområde #1- midlertidig anlegg- og byggeområde» over store deler av området hvor Evjeåa går. Det er ikke klart hva som tillates innenfor dette bestemmelsesområdet. Planen åpner således for større tiltak og naturendringer som ikke blir belyst ved offentlig ettersyn.

Vi ser at det er satt en rekkefølgebestemmelse knyttet til rigg- og marksikringsplan, men denne er ikke entydig knyttet til bestemmelsesområdet:

10.4 Før bygge- og anleggstiltak i planområdet påbegynnes skal det utarbeides rigg- og marksikringsplan for anleggsfasen som beskriver sikring av blant annet spesielt verdifull vegetasjon, naturmangfold, dyrket mark, kulturminner og vassdrag. Det skal benyttes relevant fagkompetanse, og riggplaner skal utarbeides i samarbeid med geotekniker.

NVE kan fastsette at tiltak som er godkjent i reguleringsplan ikke trenger konsesjon, jf. vannressurslovens § 20 d) om samordning. Forutsetningene for en samordning etter vrl. § 20 d) er 1) at virkningene av tiltaket er godt nok beskrevet til at NVE kan foreta en vurdering, og at hensynene i vannressursloven blir ivaretatt gjennom planbestemmelser, på samme måte som det ville blitt stilt vilkår i en konsesjon, og 2) at tiltaket ville fått konsesjon etter vannressursloven fordi fordelene med tiltaket er større enn ulempene det medfører. Planen er i dag ikke tilstrekkelig opplyst til at vi kan ta stilling til om tiltaket ville fått konsesjon etter vannressursloven. Vi viser til [NVE Veileder 1/2021: Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak](#).

NVE har innsigelse (jf. pbl. § 5-4) til planen. Grunnlaget for innsigelsen er at virkningene for vassdragsmiljøet i Evjeåa ikke er godt nok utredet og ivaretatt i planen.

- Å legge Evjeåa i rør vil kunne være konsesjonspliktig i henhold til vannressurslovens bestemmelser.
- Bestemmelsesområde #1 midlertidig anlegg- og byggeområde er lagt over store deler av Evjeåa. Det er ikke klart hvilke tiltak som skal gjøres her og det er ikke satt bestemmelser om hvordan bekken skal ivaretas.

For å løse innsigelsen må virkningene av tiltakene som berører Evjeåa beskrives og vurderes, og planen må stille krav som ivaretar vassdragsmiljøet. Hvis det er behov for avbøtende tiltak må det gis bestemmelser om dette i planen.

Innsigelsen er forankret i NVE veileder [2/2017 «Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging»](#).

NVEs merknader

Fare for kvikkleireskred er utredet

Store deler av planområdet ligger innenfor NVEs aktsomhetskart for kvikkleire, hvor det er muligheter for sammenhengende forekomster av marin leire. Gjennom de geotekniske undersøkelsene er det registrert kvikkleire, sprøbruddmateriale og poreovertrykk i planområdet jf. «Geoteknisk vurderingsrapport», Cowi, datert 08.04.2022-A116326-RAP-RIG-001 og «Områdestabilitetsutredninger», Cowi, datert 14.06.2022-A116326-RAP-RIG-003.

Det er identifisert to nye kvikkleiresoner og det er behov for stabiliserende tiltak.

De to kvikkleiresonene er markert som hensynssoner «H310_1 og H310_2 ras og skred» i plankartet. Bestemmelser sikrer at det i faresonen skal vises spesiell oppmerksomhet og aktsomhet for risiko for utglidning og andre komplikasjoner knyttet til grunnforhold ved prosjektering og utførelse. Planforslagets rekkefølgebestemmelser sikrer at det skal være gjennomført geoteknisk detaljprosjektering (byggeplan) før bygge- og anleggstiltak i planområdet kan påbegynnes. Både lokalstabilitet, områdestabilitet og sikringsbehov skal dokumenteres.

Det er bra at områdestabiliteten er utredet, og at det er tegnet faresoner med tilhørende bestemmelser i plankartet.

Sikringstiltak for å stabilisere grunnen må beskrives nærmere

Det er identifisert to nye kvikkleiresoner og det er behov for stabiliserende tiltak.

De to kvikkleiresonene er markert som hensynssoner «H310_1 og H310_2 ras og skred» i plankartet.

Planen legger opp til følgende sikringstiltak:

- For fylkesveg 119 Larkollveien, nord i planområdet, vil det være behov for stabilisering av grunnen med kalksementpeler.
- For ny gang- og sykkelveg sør i planområdet vil det være behov for å bygge opp fyllinger med lette masser (skumglassgranulat) på strekningen mellom avkjørsel til Smedhuslia og Vang.

Vi savner en nærmere beskrivelse av sikringstiltakene. Vi kan ikke se at det følger tegninger eller detaljerte beskrivelser av tiltakene. Dette gjelder særlig lettfyllingen som er tenkt over Evjeåa. Det følger ikke av det oversendte materiale at det er gjort alternative vurderinger av hvordan sikringstiltakene skal utføres.

Flom og overvann

Området ligger innenfor flomfare fra aktsomhetskart og det er derfor utført en hydraulisk beregning av flomvannstander av Cowi datert 08.02.2021 A116326-RAP-HYD-001.

Erosjonsfaren i området er vurdert i tillegg. Det er valgt å benytte en 200-årsflom som dimensjonerende flomvannføring inkludert klimapåslag.

Rapporten skriver at høydemessig ligger fv. 119 sikkert mot flom fra bekken.

Vannhastigheter er generelt lave, og ovenfor veien vurderes erosjonsfaren som liten.

Hastighetene er høyest ved utløpet av kulverten og det er foreslått en sikring mot erosjon.

I den oversendte rapporten fra Cowi vurderes etableringen av GS-veien å gi ubetydelige endringer i flomvannføring i bekken. Det vil bli noe mer tette flater i nedbørfeltet som følge av tiltaket med en teoretisk hurtigere avrenning til bekken. Overvann fra ny GS-vei bør håndteres slik at ikke flomvannføringen i bekken øker. Det planlegges derfor for at overvann infiltreres i grøft langs GS-vei slik at avrenningen til bekken ikke øker som følge av tiltaket.

Innmelding av faresoner

NVE ønsker tilgang til alle flom- og skredfareutredninger, både rapporter og eventuelle kartlagte faresoner. På den måten kan vi holde vårt kartsystem oppdatert og gi best mulige råd og veiledning til kommunen. Kommunen kan bidra til dette ved å oppfordre forslagsstiller i plansaker til å melde inn fareutredninger til NVE via Altinn. Mer informasjon finnes her: [Innmelding av farekartlegging - NVE](#)

Prosessten videre

Når det blir fremmet innsigelse til planen betyr det at dere ikke kan egengodkjenne planen med rettsvirkning før innsigelsen er løst. Dersom dere har spørsmål til innsigelsen eller til faglige råd i dette brevet, ber vi om at dere tar kontakt.

Dersom dere velger å etterkomme våre innsigelsespunkt må dere endre planen slik som beskrevet ovenfor. Når dere har endret planframlegget, eventuelt på grunnlag av nye utredninger, sendes både plandokument og utredninger til oss. Dette materialet kan dere sende oss som vedlegg til et brev der dere ber oss om å trekke innsigelsen på grunnlag av endringer i planen/nye utredninger. Det er viktig at dere i oversendelsesbrevet beskriver hvilke endringer som er gjort i plandokumentene, og på hvilket grunnlag endringene er gjort.

Dersom dere ikke vil etterkomme vår innsigelse kan dere be om mekling hos Statsforvalteren, jf. pbl § 5-6.

Vi minner om at Statsforvalteren har fått myndighet til å samordne statlige innsigelser, og på visse vilkår avskjære disse.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Maria Solem
Senioringeniør

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Kopimottakere:

VIKEN FYLKESKOMMUNE
MOSS KOMMUNE

Viken fylkeskommune
Postboks 220
1702 SARPSBORG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torgeir Fagersand, 69247593

Moss - Innsigelse til detaljregulering for Fv. 119 gang- og sykkelvei mellom Dilling - Vang

Vi viser til utleggelse av 2. gangs høring for detaljregulering for Fv. 119 gang- og sykkelvei mellom Dilling og Vang i Moss kommune. Planforslaget ble lagt ut på Viken fylkeskommunes nettsider 25. august 2022.

Vi fremmer innsigelse til planforslaget da vi mener hensynet til bekken Evjeåa ikke er tilstrekkelig ivaretatt. Evjeåa er en viktig gytebekk for sjørret og det bør derfor ikke settes i gang tiltak som har negativ virkning på bekken som gyte- og oppvekstområde. Vi mener forslaget må redegjøre bedre for konsekvensene av tiltaket for bekken, spesielt i tilknytning til bestemmelsesområde #1 for midlertidig bygg- og anleggsområde.

Vi mener også det må gis tydeligere føringer i planens kart og bestemmelser som sikrer at bekken med tilhørende kantvegetasjon blir ivaretatt.

Bakgrunn

Det fremgår av planforslaget at det skal legges til rette for gang- og sykkelvei langs Fv. 119 Larkollveien fra Dilling til Vang skole og utbedring av to kryss ved Kirkeveien og Klosterveien.

Vi ga innspill til planarbeidet, i våre brev datert 11. februar 2019, 10. november 2020 og 16. mai 2022.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Naturmangfold og vannmiljø

Planområdet er utvidet i dette høringsforslaget ved bekken Evjeåa og inngår i feltet for naturområde, felt GN, som omfattes blant annet av hensynssone for ras- og skred og bestemmelsesområde #1 for midlertidig bygge- og anleggsområde. Det gis lite føringer i bestemmelsene for hva som tillates innenfor dette området. I bestemmelse 6.1 for felt GN står det at kommuneplanens bestemmelser skal gjelde, og at nødvendige tiltak i forbindelse med arbeid til bekk/rør under Larkollveien tillates. Når det gjelder bestemmelse til #1 er det ikke gitt noen spesifikke føringer, jf. § 9.1. Det vises til Ytre-miljø plan (YM-plan) i bestemmelse 3.1 som skal legges til grunn i det videre arbeidet. Videre er det gitt rekkefølgebestemmelser til en rigg- og marksikringsplan, men denne er ikke knyttet til #1.

I YM-plan påpekes det at negativ påvirkning av bekken i anleggsfasen er stor. Det er satt mål i YM-plan blant annet om at anleggsaktivitet ikke skal bidra til skadelig avrenning eller partikkeltransport til bekken, eller bidra til tilslamming i vassdraget som kan påvirke fisk eller andre vannlevende organismer negativt. Vi minner igjen om at viktige føringer og vilkår for prosjektet bør styres gjennom reguleringsbestemmelser og ikke gjennom YM-planen, da denne kan endres etter vedtak av planen

Vi mener planforslaget må redegjøre bedre for hva slags arbeid som skal gjennomføres som kan påvirke bekken og hva utvidelsen av midlertidig bygge- og anleggsområde (#1) vil innebære. Bestemmelsesområde #1 er lagt over deler av bekken. Vi er usikre på hva det åpnes det opp for her. Den åpne strekningen av Evjeåa sør for kulverten ved Smehuslia er et svært viktig leve- og gyteområde for sjørret. Vi viser til vurderingene gitt i planens fagnotat om naturmangfold, spesielt punkt 5.1.2. I YM-planen står det også at kulvertløsningen skal forlenges med ca. 17 meter, i tillegg til erosjonssikring i utløpet. Vi vil påpeke viktigheten av å minimere inngrepet i bekken og det bør i den sammenheng vurderes alternativer. **Vi kan ikke se at det foreligger vurderinger og redegjørelser til dette i planforslaget, og på bakgrunn av dette fremmer vi innsigelse til forslaget slik det nå er utformet.** Vi ber om at det redegjøres for dette og at bekken blir bedre ivaretatt i planforslaget. Vi anbefaler blant annet at bekken reguleres inn i plankartet med tilhørende bestemmelser som sikrer vassdraget for inngrep.

For øvrig viser til Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) innsigelse til planen datert 29. september 2022. Bakgrunnen for innsigelsen er at virkningene til bekken ikke er godt nok utredet eller ivaretatt i planarbeidet. Å legge bekken i rør kan være konsesjonspliktig. Det bes om at virkningene som berører bekken må beskrives og vurderes, og planen må stille krav som ivaretar vassdragsmiljøet. Ved behov for avbøtende tiltak må dette sikres i planen bestemmelser.

Hvis det ikke er konsesjonspliktig å legge bekken i rør, vil vi minne om at tiltak i bekkebunn og kantsone ikke kan gjennomføres før det gitt nødvendige tillatelser fra oss. Det kan bli stilt egne vilkår utover det som er beskrevet i plandokumentene. Vi viser til [våre nettsider](#) for informasjon.

Hensynssone – hul eik

Vi er usikre på selve avgrensningen av hensynssone for hul eik, H560_1, i plankartet, og vi ber dette ses nærmere på.

Landbruk

Det nye planforslaget medfører mindre permanent omdisponering av dyrka mark enn det opprinnelige planforslaget. Arealet som omdisponeres er nå redusert fra 5,87 dekar til 3,62 dekar. Det er utarbeidet en matjordplan som beskriver jordressursene og hvordan disse skal

behandles og omfordeles. Matjordplanen er forankret i reguleringsbestemmelsene. Vi legger til grunn at jordvern har vært en prioritet i planarbeidet. Vi viser til vår forrige uttalelse til reguleringsplanen om landbruk.

Konklusjon

Vi vil understreke at vi er positive til at det etableres gang- og sykkelvei på strekningen med de positive virkningene dette har for trafiksikkerheten, klima og folkehelsen. Slik vi vurderer saken er det mulig å ivareta bekken bedre i planforslaget. Når bekken også er et viktig gyte- og oppvekstområde for sjøørret, mener vi dette er ekstra viktig.

Vi viser til at vassdrag skal forvaltes gjennom helhetlig arealpolitikk som sikrer vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser. I plan- og bygningsloven § 1-8 er det fastsatt at det i 100-metersbeltet langs vassdrag skal tas særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og allmenne interesser. Vi viser også til rundskriv T-2/16 *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*. Her går det frem at det kan fremmes innsigelse der viktige økologiske funksjonsområder for fisk berøres, jf. punkt 3.6 Naturmangfold.

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4, fremmer vi innsigelse til planforslaget på grunn av planens manglende redegjørelse og ivaretagelse av bekken Evjeåa. Innsigelsen omfatter bestemmelsesområde #1 for midlertidig bygg- og anleggsområde. Vi mener også det bør ses på løsninger for å redusere lengden på kulverten. Planforslaget må redegjøre for dette. Videre mener vi planen bør gi tydeligere føringer og rammer i planens kart og bestemmelser, jf. våre vurderinger gitt ovenfor.

Vi ser frem til videre dialog for å finne en løsning på denne innsigelsen.

Med hilsen
Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandlere: Trygve Westrum Solem (landbruk), 32266719 og Håvard Hornnæs (vannmiljø), 69247125.

Kopi til:

Viken fylkeskommune
Postboks 220
1702 SARPSBORG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torgeir Fagersand, 69247593

Moss - Statlig samordnet høringsuttalelse til detaljregulering for Fv. 119 gang- og sykkelvei mellom Dilling - Vang

Vi viser til deres brev datert 26. august 2022 med høring av detaljregulering for Fv. 119 gang- og sykkelvei mellom Dilling og Vang.

Saken gjelder

Formålet med planforslaget er å legge til rette for gang- og sykkelvei.

Statsforvalterens roller i plansaker

Statsforvalteren har fått et delt ansvar i innsigelsessaker. Vi har i brev til kommunene datert 8. januar 2019 informert om samordning av statlige innsigelser.

Statsforvalteren har et ordinært samordningsansvar for innsigelser fremmet innenfor eget myndighetsområde og skal som fagmyndighet påse at planer ikke er i strid med nasjonale og vesentlige regionale interesser. Samtidig skal Statsforvalteren som samordningsmyndighet påse at innsigelser fra øvrige statlige fagetater er tydelig forankret i lov, forskrift eller retningslinjer.

Statsforvalteren skal foreta en samlet vurdering av alle innsigelser og ta stilling til hvilke som skal fremmes. Det er den enkelte fagetaten som har myndighet til å fremme innsigelsen, men Statsforvalteren har myndighet til å avskjære den på visse betingelser. Dersom en innsigelse avskjæres vil det si at den ikke fremmes som innsigelse.

Oversikt over innsigelsene

Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) fremmer følgende innsigelse, datert 29. september 2022:

- **NVE har innsigelse til planen. Grunnlaget for innsigelsen er at virkningene for vassdragsmiljøet i Evjeåa ikke er godt utredet og ivaretatt i planen.**
  - **Å legge Evjeåa i rør vil kunne være konsesjonspliktig i henhold til vannressurslovens bestemmelser.**

- **Bestemmelsesområde #1 midlertidig anlegg- og byggeområde er lagt over store deler av Evjeåa. Det er ikke klart hvilke tiltak som skal gjøres her og det er ikke satt bestemmelser om hvordan bekken skal ivaretas.**

For å løse innsigelsen må virkningene av tiltakene som berører Evjeåa beskrives og vurderes, og planen må stille krav som ivaretar vassdragsmiljøet. Hvis det er behov for avbøtende tiltak må det gis bestemmelser om dette i planen.

Statsforvalteren i Oslo og Viken, fremmer følgende innsigelse, datert 05. oktober 2022:

- **Vi fremmer innsigelse til planforslaget da vi mener hensynet til bekken Evjeåa ikke er tilstrekkelig ivaretatt. Evjeåa er en viktig gytebekk for sjørret og det bør derfor ikke settes i gang tiltak som har negativ virkning på bekken som gyte- og oppvekstområde. Vi mener forslaget må redegjøre bedre for konsekvensene av tiltaket for bekken, spesielt i tilknytning til bestemmelsesområde #1 for midlertidig bygg- og anleggsområde.**

Vi mener også det må gis tydeligere føringer i planens kart og bestemmelser som sikrer at bekken med tilhørende kantvegetasjon blir ivaretatt.

Samordning

Vi har ikke funnet grunn til å avskjære innsigelsen fra NVE.

Høringsuttalelsene er vedlagt i sin helhet og må gjennomgås av planmyndigheten for å få full oversikt og utfyllende informasjon om innholdet.

Videre prosess

Vi forutsetter at Moss kommune vurderer innsigelsen og samarbeider med NVE for å finne løsninger. Dersom partene kommer til enighet, er det den enkelte fagetat som har myndighet til å trekke innsigelsene.

Dersom partene ikke blir enige, skal saken oversendes Statsforvalteren etter de ordinære rutinene, jf. plan- og bygningsloven § 5-6.

Med hilsen

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Torgeir Fagersand
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 NVEs innsigelse-Offentlig ettersyn - Detaljreguleringsplan for fv. 119 Dilling – Vang - Moss kommune.PDF
- 2 Moss - Innsigelse til detaljregulering for Fv. 119 gang- og sykkelvei mellom Dilling - Vang

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Moss kommune
Statens Vegvesen

PB 5091 Majorstuen
Postboks 175
Postboks 1010 Nordre Ål

0301	OSLO
1501	MOSS
2605	LILLEHAMMER

VIKEN FYLKESKOMMUNE
Postboks 1200 Sentrum
0107 OSLO

Dato: 28.09.2022
Saksref: 201900706-6
Deres ref.:
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Nina Michalowska
Telefon:
Mobil: +47 45632022
E-post: Nina.Michalowska@banenor.no

Moss kommune - offentlig ettersyn av detaljreguleringsplan for Fv 119 Dilling - Vang - Bane NORs uttalelse

Det vises til brev datert 29. august 2022.

Det fremgår av planbeskrivelsen at planforslaget ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn for første gang høsten 2020. Vi kan ikke se at Bane NOR har blitt varslet om planhøringen.

Vi ser imidlertid at planavgrensning har blitt justert, og planen berører ikke lenger vår reguleringsplan for Østfoldbanen VL Sandbukta - Moss – Såstad, delstrekning Moss grense – Såstad. Det fremkommer av plandokumentene at planlagt gang- og sykkelvei langs fv. 119 Larkollveien vil grense til avslutningen av gang- og sykkelvei i jernbaneplanen.

Bane NOR har ingen merknader til planforslaget. Vi forutsetter at Viken fylkeskommune holder kontakt med oss vedr. kobling av den planlagte gang- og sykkelvegen mot reguleringsplan for dobbeltspor i området ved Dilling stasjon.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Lien
sjef Planforvaltning
Bane, Drift og teknologi

Nina Michalowska
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

TIL: Viken fylkeskommune

Postboks 220

1702 SARPSBORG

4/10-2022

2020/103614

Fv. 119 Dilling – Vang – Viken fylkeskommune

Det vises til planbeskrivelsen og andre dokumenter i saken, samt informasjonsmøtet 8/8-2022.

Syklistforeningen er i utgangspunktet svært positive til at det nå skal tilrettelegges for tryggere skolevei langs en trafikkert og utrygg strekning av Larkollveien som til nå ikke har noen form for tilbud til myke trafikanter. Vi ser at det fremlagte forslaget langt på vei vil kunne gi yngre gående og syklistene en betydelig tryggere skolevei.

Samtidig ønsker Syklistforeningen å påpeke følgende forhold:

- Overgang fra avsluttet planområde mot nord:
  - Her avsluttes skoleveien («gang- og sykkelvei») i ingenting, der syklistene mot Moss vil finne seg motstrøms for bilister mot syd.
  - Syklistene mot Moss vil her måtte foreta et systemskift ved å måtte krysse veien, inntil fortsettelsen mot nord er etablert.
  - Det er ikke redegjort for når en slik kobling vil finne sted, eller hvorledes man tenker dette løst i mellomperioden.
  - Dette er direkte trafikkfarlig, og Syklistforeningen krever at dette forklares for å ivareta den nødvendige trafikksikkerheten for de myke trafikantene.
- Overgangen fra avsluttet planområde mot syd:
  - Syklistene som kommer mot nord og ønsker å benytte gang- og sykkelveien videre mot nord vil måtte foreta et systemskift når de krysser veien.
  - Syklistene som her ønsker å fortsette mot syd vil også måtte foreta et systemskift ved å måtte legge seg ut i veibanen.
  - Denne typen systemskift representerer de fleste ulykker mellom syklist og bil og er i utgangspunktet trafikkfarlig.
  - Syklistforeningen ønsker at det redegjøres for hvorledes slike systemskift skal utformes for å ivareta den nødvendige trafikksikkerheten for de myke trafikantene.
  - Planområdet avsluttes dessverre rett nord for stikkveien ned fra skolen. Under informasjonsmøtet ble det påpekt at barna ofte kommer i stor fart gjennom bommen og rett ut i gangfeltet. Selv med relativt lav fart oppleves dette som en utrygg løsning. Syklistforeningen foreslo under dette møtet følgende tiltak:

- Fartsreduksjon til 30 km/t på begge sider av gangfeltet.
- Opparbeidelse av fartshumper på begge sider av gangfeltet.
- Området rundt bommen må sikres med gjerde for å hindre «sniking» og ukontrollert høy fart ned mot gangfeltet.
- På sikt bør det vurderes å bygge en gang- og sykkelbro fra vestsiden av Larkollveien og opp mot Vang skole.
- Gang- og sykkelveien i et videre perspektiv:
  - Det foreslåtte tiltaket er utformet som et gammeldags skoleveitilbud (gang- og sykkelvei).
  - Dette vil fungere bra for skolebarn og bidra til at strekningen oppleves som betydelig tryggere enn dagens situasjon og dermed også redusere behovet for å bli kjørt til skolen.
  - Syklistforeningen er betenkt når det gjelder en slik gammeldags løsning:
    - Med en 2,5 m bred gang- og sykkelvei vil transport- og treningssyklistene vil i liten grad benytte seg av tilbudet, selv om disse også er en del av målgruppen (tiltaket «... kan slik sett stimulere til at flere vil gå eller sykle til og fra jobb og til skole, men også i fritiden», s. 52). Dette er kanskje av det gode, da en sammenblanding av fotgjengere, yngre syklistene og transportsyklistene (og på en kort strekning, biler) slett ikke er et trafiksikkerhetstiltak.
    - Samtidig kan det lett oppstå irritasjon hos bilistene som reagerer på at mange syklistene ikke benytter seg av et splitter nytt «tilbud», noe som ikke bidrar til økt trafikkforståelse eller gjensidig respekt.
    - Den vil lett sette presedens for videre utbygging av sykkelinfrastrukturen rundt Larkollen. For å ivareta alle myke trafikanter langs Larkollveien og Kurefjordveien, hadde Syklistforeningen håpet på et mer «moderne» anlegg («sykkelvei med fortau») som skiller fotgjengere og syklistene – og disse fra bilistene.

Syklistforeningen ønsker en utredning om hvorledes man tenker seg videre utbygging av sykkeltilretteleggingen rundt Larkollen, før angjeldende plan blir vedtatt og iverksatt.

Vennlig hilsen

Morten I Kerr

Syklistforeningen, Moss og omegn lokalavdeling

Ekholt, 5. oktober 2022

Viken fylkeskommune
Samferdselsplanlegging og forvaltning/ Seksjon SØR

Innspill til PLAN M293 - Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelvei Dilling – Vang i Moss kommune

Ekholt og Dilling velforening har følgende innspill til PLAN M293 – Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelvei Dilling – Vang, kunngjort 24. juni 2022 og som har høringsfrist 6. oktober 2022.

Vi har delt inn innspillene våre i flere punkter, men hovedkonklusjonene er som følger:

1. Ønsker gang- og sykkelveien forlenget til Evje.
2. Skoleveien bør maks ha en fartsgrense på 40 km/t.
3. Ny adkomst fra Larkollveien til Vang skole.
4. Gatelys på hele den nye strekningen.
5. Sikre trygg kryssing av Larkollveien.
6. Rundkjøring i stedet for T-kryss.
7. Reduksjon av fartsgrenser i Klosterveien

Utfyllende kommentar/merknad:

1. Prosjekt med å anlegge gang- og sykkelvei fra Dilling til Vang har pågått over så mange år, at planen nesten er foreldet før arbeide med gang- og sykkelveien starter. Hensikten med gang- og sykkelveien har først og fremst vært å skape tryggere skolevei for barn tilhørende Vang skolekrets. I de senere år har det blitt økt boligbygging (flere småbarnsfamilier) langs Larkollveien, i Vanggrenda, Kaptein Eliesons vei, Balkeveien og Pålsrødsveien sør for Vang skole. Dette innebærer at skoleveisituasjonen for alle de barna som bor sør for Vang skole er vesentlig verre enn for de som bor nord for Vang skole langs Larkollveien. Eneste vei til skolen er langs Larkollveien sørfra. Derfor burde den nye gang- og sykkelveien langs Larkollveien strekke seg fra Dilling stasjon til Evje. Det ville også kunne kutte utgifter i forbindelse med skoleskyss pga farlig skolevei.
2. På et lite stykke fra Dilling reduseres farten langs Larkollveien fra 60 km/t til 50 km/t, dette på stykket nedenfor skolen på Vang. Deretter økes farten fra 50 km/t til 60 km/t, for så å økes til 80 km/t ned mot avkjøringen til Balkeveien og mot Pålsrødveien. Dette er fylkesvei, men samtidig skolevei. Fartsgrensen på store deler av denne strekningen bør maks være 40 km/t.
3. Vang skole som er en moderne barneskole med 167 elever fordelt på sju klassetrinn, er også et ressurscenter for barn med tilpassede behov fra hele kommunen. Vi er kjent med at det er sendt inn ønske fra Anne Katrine og John Reiersølmoen for å endre på den bratte adkomsten mellom Larkollveien og Vang skole for gående-/syklende skolebarn. Ekholt og Dilling velforening er enig i at adkomsten fra Fylkesveien til skolen er

Ekholt og Dilling velforening

---

problematisk, spesielt på vinterstid. Ny adkomst til skolen bør evalueres lagt til krysset Vesteråsveien – Larkollen (syd).

Ved flytting av adkomst til Vesteråsveien – Larkollveien (syd), ønsker vi at det tas en evaluering på å anlegge en rundkjøring med belysning og fartsdempere, som et knutepunkt mellom Larkollveien, nordfra og sydfra, Vesteråsveien (syd) og Hasleveien. Dette ville naturlig dempe bilisters fart, skape bedre oversikt og dermed tryggere rammer for elever og andre myke trafikanter som skal krysse Larkollveien.

4. Vi forutsetter at hele strekningen det skal legges ny gang- og sykkelvei på blir behørig lyssatt med veilys på kveld- og nattetid.
5. Vi synes ikke det kommer klart frem hvordan kryssing av Larkollveien skal foregå på Vang. Aller helst hadde vi ønsket en gang-/sykkelsti under, eller en bro over Larkollveien. Hvis dette ikke er innpasset i planene, ønsker vi fartsdumper og/eller trafikklys, som sikrer skolebarns kryssing av Larkollveien (ref pkt. 3). Moss kommune har de siste månedene gjort en rekke avbøtende tiltak for å redusere fart og trygge gående og syklende i området. Dette blant annet i Kirkeveien, Vesteråsveien og Hasleveien.
6. Vi legger merke til at fylkeskommunen planlegger et T-kryss der Klosterveien møter Larkollveien. Vi mener det hadde vært bedre og tryggere for trafikkavviklingen på stedet at det hadde blitt anlagt en rundkjøring på stedet. Da kunne skrå-vei mellom de to veiene litt lengre sør fjernes eller omgjøres til gang- Sykkelvei. Likeledes kunne krysset Kirkeveien – Larkollveien blitt flyttet inn i samme rundkjøring. Det hadde etter vår vurdering gitt en bedre flyt og oversikt i trafikkavviklingen.
7. Vi er godt fornøyd med at det samtidig anlegges gang- og sykkelvei fra Larkollveien til Hulveien, langs Klosterveien. Siden Klosterveien inngår som en del av prosjektet har vi et ønske om at fartsgrensen gjennom Smedhusgrenda langs Klosterveien settes ned fra 50 km/t til 30km/t. Fylkesveien er spesielt smal. Det ferdes mye skolebarn og barnehagebarn i nærområdet. Videre ber vi om at fartsgrensen fra Smedhus til Værne kloster settes ned fra 80 km/t til 50 km/t. Dette fordi fylkesveiene er spesielt smal på strekningen, kun 5 meter og 10 cm, med en rekke trafikkfarlige eiketrær kun få cm fra asfaltkant, og et uoversiktlig, og potensielt farlig y-kryss der Klosterveien møter Østre Årefjordvei.

Med hilsen

Styret i Ekholt og Dilling velforening

Bjørn Boge
Leder

Karine Westerveld
Sekretær

Ref: bboge@hotmail.com

Kopi: Østre Årefjord velforening, FAU Vang skole, eierstyret Smedhusåsen barnehage.

Viken fylkeskommune

Samferdselsplanlegging og forvaltning/ Seksjon SØR

MERK: NASJONAL AREALPLAN ID - 3002 10 M293

Innspill til PLAN M293 - Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelvei Dilling – Vang i Moss kommune

FAU er opptatt av at alle barn på Vang skal ha trygg skolevei, både de som ferdes til Vang barneskole og de som skal til Rygge ungdomsskole.

At det nå ser ut til å bli noe av den lenge omtalte gangveien mellom Dilling stasjon og Vang skole er velkomment av flere grunner. Det skal være greit og det skal være trygt å bo på bygda som i byen i Moss, denne planen er derfor en viktig plan for fremtidens Vang.

1. Hensikten med gang- og sykkelveien har først og fremst vært å skape tryggere skolevei til barn på Vang skole. I de senere år har det blitt økt boligbygging langs Larkollveien, i Vanggrenda, Kaptein Eliesons vei, Balkeveien og Pålsrødsveien sør for Vang skole. Det er derfor viktig for FAU å påpeke at det ville være gunstig å se på mulighetsrommet for å forlenge gangveien bort til Vanggrenda evt. krysset Larkollen-Balke
2. På et lite stykke fra Dilling reduseres farten langs Larkollveien fra 60 km/t til 40 km/t, dette på stykket nedenfor skolen på Vang. Deretter økes farten fra 40 km/t til 60 km/t, for så å økes til 80 km/t ned mot avkjøringen til Balkeveien og mot Pålsrødveien. Dette er fylkesvei, men samtidig skolevei. Fartsgrensen på mye av strekningen bør maks være 40 km/t.
3. FAU er opptatt at av alle som ferdes langs skoleveien skal komme trygt frem. De aller fleste av elevene er avhengige av å krysse Larkollveien for å komme helt frem til skolen. Når kryssingen av fylkesveien er gjort står en bratt adkomst mellom Larkollveien og skolen for tur.

FAU ønsker en betraktelig oppgradering av dette kryssningsområdet enten i form fartsdumper og trafikklys, eller en undergang som sikrer skolebarns kryssing av Larkollveien. Vi forutsetter at hele strekningen det skal legges ny gang- og sykkelvei på blir behørig lyssatt med veilys på kveld- og nattetid.

FAU ved Vang skole

Ina Keys | Leder

Ref: ina@activeservices.no

Dilling 5. oktober 2022

Viken fylkeskommune,
Postboks 220, 1702 Sarpsborg,
e-post: post@viken.no

Innspill til: «2020/103614, fv. 119 gang- og sykkelvei Dilling – Vang»

Kopi:

Moss Kommune, Tekniske tjenester, Rådhuset, 1500 Moss (postmottak@moss.kommune.no)

Ref:

- Vårt innspill av 25. januar 2019 til Brev fra COWI datert 11. januar 2018, mottatt av oss 15.01.2019 med overskrift: «Varsel om oppstart av arbeid med detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg langs Larkollveien (fv. 119) ved Dilling – Vang i Rygge kommune – Plan ID 0136 18 M293» og
- Vårt innspill av 11. november 2020 til deres «Varsel om offentlig ettersyn av detaljreguleringsplan for gang- og sykkelvei Fv. 119 Dilling – Vang», saksnummer 2020/103614 som annonsert i Moss Avis, fredag den 2. oktober 2020.

1. Høringsinnspill i forhold til gang og sykkelvei prosjektets innvirkning på vår eiendom.

Deres prosjekt «2020/103614, fv. 119 gang- og sykkelvei Dilling – Vang» vil medføre en kraftig inngripen på vår eiendom. Tre av eiendommens fire sider vil bli berørt og ca. 400m² ønsker dere skal inngå i prosjektet.

Skal det være interessant for oss å bidra konstruktivt videre i deres prosjekt må dere komme oss i møte og forhandle fram løsninger som er akseptable for begge parter på følgende saker:

1. **Makeskifte «Gamlebakken» mot arealet dere ønsker fra oss.**
2. **Mur mot Larkollvegen og eventuelt deler av «Gamlebakken» for å redusere arealet gang og sykkelveg vil ta fra vårt bruksareal.**
3. **Skjerm / beskyttelse mot bygningsmassen langs Klosterveien.**
4. **Innkjøring mot eiendommen til utskilte tomter fra «Gamlebakken».**

Vi har gitt flere innspill til prosjektet generelt, og spesielt til regulering rundt vår egen eiendom Klosterveien 4, G88 B18 igjennom prosjektperioden.

Vi er positive til prosjektet og ønsker å bidra konstruktivt til å finne gode løsninger. Vi håper det kan lykkes ved en samkjøring mellom deres pågående regulering og vårt ønske om å ivareta og utvikle vår eiendom gjennom tomtedeling og fortetning med småhusbebyggelse.

1. Makeskifte

Makeskifte har vi tatt opp med prosjektet i begge våre tidligere formelle innspill referert ovenfor. For oss er dette svært sentralt for å kunne gjennomføre en fornuftig utvikling av eiendommen gjennom tomtedeling og fortetting med småhusbebyggelse.

I kapittel 6.2.1 på side 27 skriver dere at søndre arm av Klosterveien, «Gamlebakken», er tenkt som en snarveg mellom gang- og sykkelveiene i Klosterveien og Larkollveien.

Vi har fulgt med på gang- og sykkel-trafikken i Gamlebakken i flere år nå. Vi er helt sikre på at det ikke er mulig å legge fram en kost / nytte analyse som rettferdiggjør de kostnadene samfunnet vil ha med å holde denne snarvegen ved like i årene framover.

Dere refererer til plandokumenter som gir retningslinjer om bærekraft, klima og økonomi. Vi antar dette gjelder både i forhold til utbygging og langsiktige driftskostnader.

2. Mur mot Larkollveien og eventuelt deler av «Gamlebakken».

Om vi tolker deres siste Plan M293, Kapittel 6.2.1 Terrengtilpasning, korrekt antar vi dere har tatt inn vårt ønske om en natursteins-mur langs Larkollveien. Det setter vi stor pris på. Jeg tok dette opp på det åpne informasjonsmøte på Statens Hus i Moss 8. september i år, og fikk inntrykk av at dette nå lå inne i planen, men fikk ingen ytterligere detaljer.

3. Skjerming av bygninger mot Klosterveien

Avstanden mellom den fortausløsning dere nå planlegger langs Klosterveien og vår bygning vil ifølge deres planer nå kun bli noen få meter. Vi mener det vil gi altfor stor belastning mot bygningenes vegger ved salting, brøyting, sølesprut og annen forurensning fra trafikken. Vi mener også støyen kommer for nær vår bygningsmasse.

Dere har jo i kapittel 6.3 «Forhold til omgivelsene» krav til miljø og ditto tiltak og føringer for å minimere negative virkninger, noe vi regner med skal gjelde både under anleggs-gjennomføring og videre bruk av anlegget.

4. Utvikling av vår eiendom og innkjøring via «Gamlebakken».

Vi har i flere år vært i dialog med Rygge Kommune, Moss Kommune, Statens vegvesen og Viken Fylkeskommune med ønske om utvikling av vår eiendom, tomtedeling og innkjøring til utskilte tomter via «Gamlebakken». Om vi ikke får gjennomført en formell søknadsprosess om dette nå og får dispensasjon for innkjøring via «Gamlebakken» fra Moss Kommune, ønsker vi ikke at det legges planer nå som vil hindre en slik løsning senere.

Vennlig hilsen

Grete Jenny Skovly Helseth og Jan Ingolf Helseth,
Klosterveien 4,
1570 Dilling.

- Vedlegg 1. Generelle kommentarer til trafikken i området og deres PLAN M293, Planbeskrivelse, Nasjonal Arealplan-ID: 3002 10 M293.
- Vedlegg 2. Skisse som illustrerer kryss 119 - 1064 og 119 - 1065 i en rundkjøring
- Vedlegg 3. Bilde av hengebjørka ved Klosterveien på vår eiendom for ca 70 år siden.

Vedlegg 1.

1. Generelle kommentarer til trafikken i området.

Sykkelveg Dilling – Vang.

Det er på høy tid å etablere gang og sykkelvei på strekningen fra Dilling stasjon til Vang, og få en sammenhengende løsning også langs Klosterveien fra krysset med Larkollveien til Smedhusåsen for de myke trafikanter. Dette støtter vi fullt ut.

Biltrafikken i Klosterveien og Dyrevegen.

Bil trafikken har hatt en stor økning de siste tiårene mens lite er gjort med vegløsningene. Vi er av den oppfatning at hverken Klosterveien eller Dyreveien er dimensjonert slik at de er tilpasset den trafikken som nå går der og den økning en kan anta kommer med fortsatt utbygging.

Vi mener at Viken må sette i gang et arbeid snarest med en ny bilvegløsning for trafikk fra Fuglevik, Årefjorden og Smedhusåsen mot E6 og Moss.

Jeg har skrevet mer rundt dette til Statens vegvesen tidligere. Vi tar gjerne en diskusjon med Viken om dette, om dere ønsker våre synspunkter om dette. Denne saken er slett ikke mindre aktuell nå.

Sykkelveg Vang-Dilling-Moss jernbanestasjon-Råde jernbanestasjon.

For de myke trafikanter mener vi gang og sykkelvei prosjektet «2020/103614 Dilling – Vang» også må bidra til at det etableres en **sammenhengende gang og sykkel veg løsning til Moss sentrum og Moss og Rygge jernbanestasjoner**. Det må koordineres med gang og sykkelveiene som blir etablert i forbindelse med Bane Nord sitt dobbeltspor prosjekt, og realiseringen av sykkelveg R10 Værleruten fra Calberg undergangen til Moss jernbanestasjon og Værket.

2. Generelle kommentarer til detaljreguleringsplan

«2020/103614 Dilling – Vang»..

a. Prosjektmål og måloppnåelse.

- Hovedmålsettingen for prosjektet er å etablere et tilbud til gående og syklende langs fylkesveg 119 fra Dilling til Vang skole.
- I tillegg er det foreslått at de to kryssene fylkesveg 119 Larkollvegen x fylkesveg 1066 Kirkevegen og fylkesveg 119 Larkollvegen x fylkesveg 1064 Klostervegen skal utbedret.

Slik vi vurderer det gir reguleringsplanen som nå er fremmet en god plan for å imøtekomme hovedmålsettingen vdr. gang og sykkelveg fra Dilling stasjon til Vang skole.

Vi mener imidlertid planen i liten grad innfrir målsettingen med forbedring av de to nevnte kryss. Her mener vi en løsning hvor **de tre veier legges mot en felles rundkjøring** ville gitt en mye bedre og fremtidsrettet løsning. Det vil gi et mye mer oversiktlig kryss løsning for bilistene, bedre flyt i trafikken fra alle kanter og redusere hastigheten på bilene.

b. Gang og sykkelveg delen.

Foreslåtte gang og sykkelveg løsning er i store trekk OK, men vi har noen kommentarer:

- Vi er sterkt imot at dere foreslår å **velge bort** en samordning med Bane Nor og deres planlagte (og pålagte?) gang og sykkelveg langs jernbanens driftsveg fra Rygge stasjon til Carlberg (Høringsdokument kapittel 2.2).
Dette støtter ikke oppunder Planstatus og rammebetingelser som dere beskriver i kapittel 4., bl.a. deres referanse til Fylkesplanen for Østfold hvor dere refererer «(...) *stimulere til overgang fra privatbil til gange, sykkel, el-sykkel og kollektiv løsninger*».
Vi mener det er helt essensielt å samordne dette prosjektet med gang og sykkelveg langs det nye jernbanespooret fra Rygge stasjon til Carlberg og knytte det sammen med den planlagte R10 Værleruta via dagens jernbanetrase fra Carlberg undergangen til Moss jernbanestasjon og Værket.
Jeg har i mange år syklet fra Dilling til Moss jernbanestasjon og vet hvilken tidsbesparelse og ikke minst bedret trygghet en sykkelveg langs dagens jernbanetrase vil gi for arbeidsreisende til Moss, pendlere og togreisende. Denne løsningen vil være essensiell for å få pendlere og arbeidstakere fra Evje, Vang, Dilling, Årefjorden og Fuglevik til å benytte sykkel til Moss og jernbanestasjonen. Vær snill å ikke glem målene i Fylkesplanen.
- I det åpne møtet dere holdt 8 september i år i Statens hus i Moss bekreftet Hoshang Fatah at det skulle bli tilgang fra Larkollveien til Hulveien. Dette var positivt og vil gi en snarveg mellom Smedhusåsen og gang- og sykkelveien langs Larkollveien.
- Når vi snakker om snarveg vil vi nevne den nå glemte snarveien som starter vis a vi Vesterås veiens utkjøring til Larkollveien, ved Stigningen 27, som vi kaller Kleiva. Den var før en mye brukt snarvei, i min tid til Vang skole og av lokalbefolkningen til bussholdeplassen som var på Larkollveien der. Denne snarveien bør dere ruste opp og vurdere en fotgjengerovergang og bussholdeplass på Larkollveien der. Igjen vær snill å ikke glem målene i Fylkesplanen.
- «Gamlebakken» som snarveg fra Klosterveien til Larkollveien er omtalt i vårt innspill ovenfor
- Bevare hengebjerka ved på vår eiendom Klosterveien 4. Denne bjørka er blitt et landemerke for området. Vi mener den er over 100 år. Jeg husker mine besteforeldre og foreldre pratet varmt om dette flotte treet når jeg var liten. I lys av de føringene som er gitt for prosjektet m.h.t. å bevare og ivareta miljø, natur og kulturlandskap mener vi dette treet fortsatt bør få leve i ytterligere 100 år. Som dere beskriver i kapittel 7.1.1 står dette treet i et område som er definert som viktig kulturlandskap (ref. figur 21). Se Vedlegg 3.

c. Utbedring av de to fylkesveg kryssene 119 x 1066 og 119 x 1064.

Når det gjelder målsettingen om utbedring av de to kryssene Larkollveien x Kirkeveien og Larkollveien x Klosterveien, mener vi fremlagte plan i liten grad vil gi noen vesentlig forbedring av de to nevnte kryss. Her mener vi en løsning hvor de tre veier legges mot en felles rundkjøring vil gi et mye mer oversiktlig kryss løsning for bilistene, bedre flyt i trafikken fra alle kanter og redusere hastigheten på bilene.

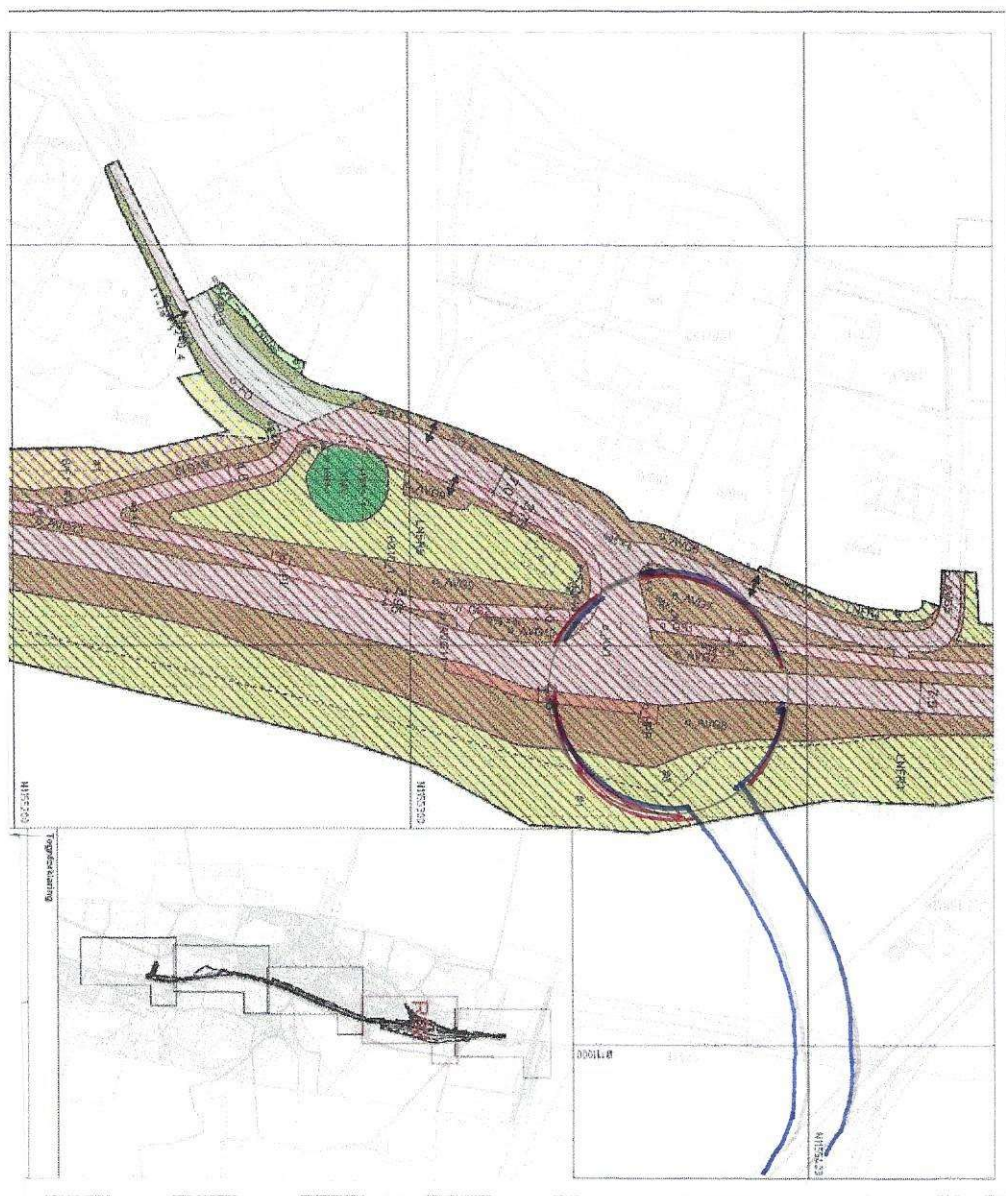
Jeg har laget en skisse som illustrerer det vi tenker på. Se vedlegg 2.

Vedlegg 2.

1. Skisse som illustrerer kryss 119-1064 og 119- 1065 i en rundkjøring.

Jeg har brukt Figur 10 i Plan M293 til å skissere en rundkjøring mellom Fylkes veiene 119 Larkollvegen, og 1064 Klosterveien og 1066 Kirkevegen.

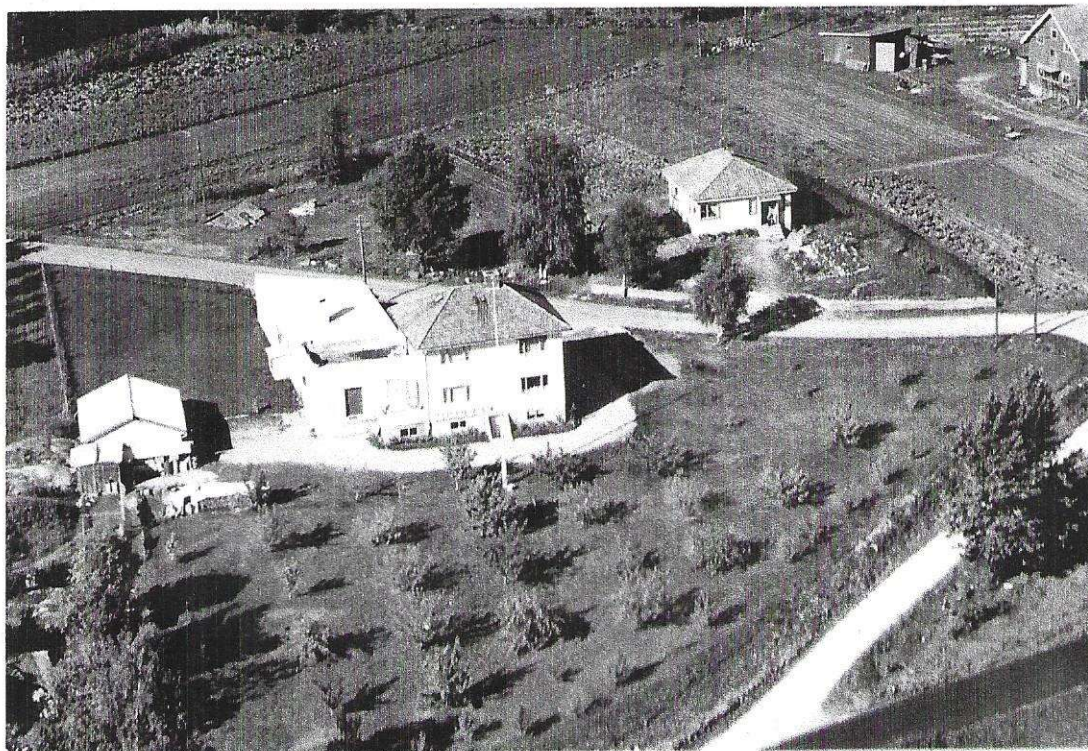

Vi mener en løsning hvor de tre fylkesveiene 119 Larkollvegen, og 1064 Klosterveien og 1066 Kirkevegen legges mot en felles rundkjøring vil gi et mye mer oversiktlig kryss enn de to planlagte med kort avstand. Dette sammen med redusert hastigheten på bilene vil gi bedret sikkerhet for både gående, syklende og bilister og bedre flyt i trafikken fra alle kanter.

Vedlegg 3.

Bilde av hengebjørka ved Klosterveien på vår eiendom for ca. 70 år siden.

Denne bjørka er blitt et landemerke for området. Vi mener den er rundt 100 år. I lys av de føringene som er gitt for prosjektet m.h.t. å bevare og ivareta miljø, natur og kulturlandskap bør dette treet fortsatt få leve i ytterligere 100 år. Som dere beskriver i kapittel 7.1.1 står dette treet i et område som er definert som viktig kulturlandskap (ref. figur 21).

Dilling / 5. oktober 2022 / Grete J S Helseth og Jan I Helseth

Vedlegg 3.

Bilde av hengebjørka ved Klosterveien på vår eiendom for ca. 70 år siden.

Denne bjørka er blitt et landemerke for området. Vi mener den er rundt 100 år. I lys av de føringene som er gitt for prosjektet m.h.t. å bevare og ivareta miljø, natur og kulturlandskap bør dette treet fortsatt få leve i ytterligere 100 år. Som dere beskriver i kapittel 7.1.1 står dette treet i et område som er definert som viktig kulturlandskap (ref. figur 21).

Dilling / 5. oktober 2022 / Grete J S Helseth og Jan I Helseth